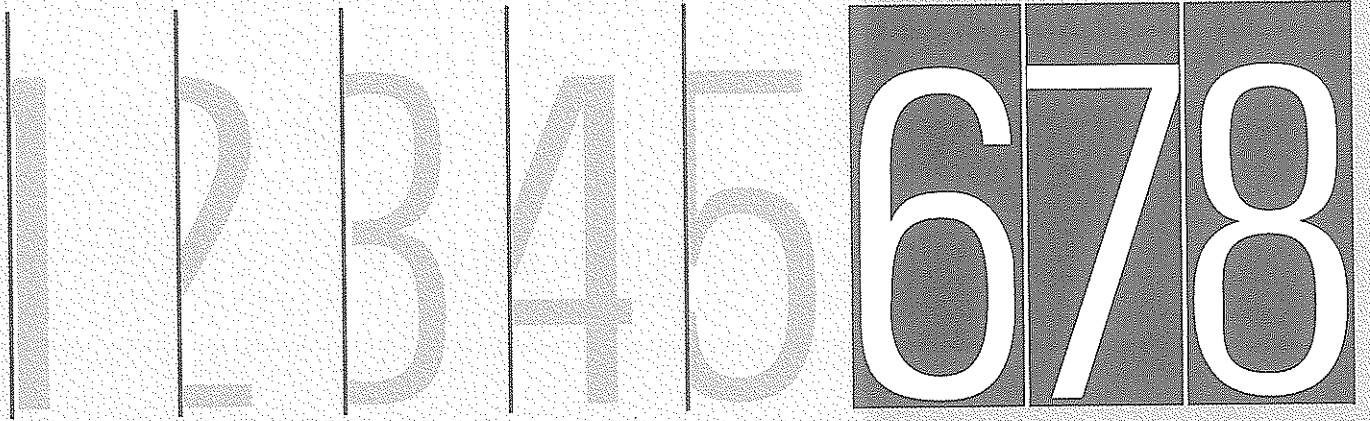

Leerling volg systeem

Wereldoriëntatie
Kennisgebieden

Opgavenboekje E7

Voorbeeldopgaven

V1 In Enschede is een museum waar je van alles kunt zien over een industrie die vroeger in Twente erg belangrijk was.
Welk museum zal dat zijn?

A het Meubelmuseum	C het Suikermuseum
B het Speelgoedmuseum	D het Textielmuseum

V2 Jan Turf moet afvallen. Producten met veel vet zijn voor hem verboden.
Welke producten mag Jan nog wel eten?

V2.1 beschuit **A** wel
 B niet

V2.2 biefstuk **A** wel
 B niet

V2.3 pinda's **A** wel
 B niet

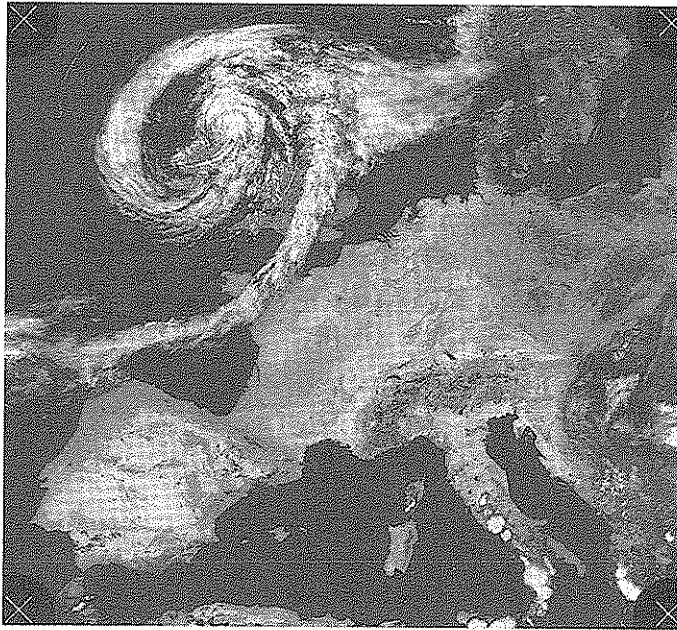
V2.4 roomboterkoekjes **A** wel
 B niet

V3 Uit de krant:
SCHIP BIJ NIJMEGEN GEZONKEN

In welke rivier is het schip gezonken?

Antwoord: _____

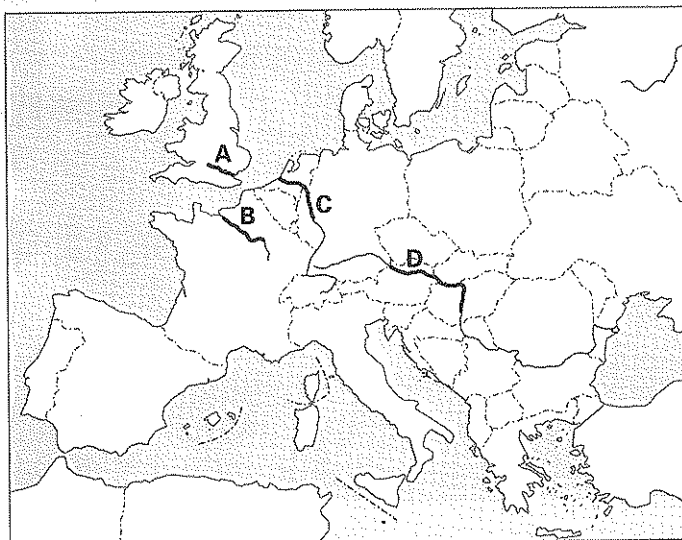
1

Hier zie je een foto van Europa. De bewolking is goed te zien. Wat kun je zeggen van de volgende landen?

1.1	België	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.2	Duitsland	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.3	Engeland	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.4	Frankrijk	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.5	Ierland	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.6	Nederland	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
1.7	Zwitserland	A	helemaal onbewolkt
		B	bewolkt
- 2 In Oostenrijk en Zwitserland heeft men de afgelopen jaren in de bergen veel wegen aangelegd. Waarom heeft men dat vooral gedaan?
- A De bergbewoners kunnen zo gemakkelijker naar hun werk in de stad gaan.
 - B De bergen zijn zo beter bereikbaar voor de toeristen.
 - C Het leger kan zich zo sneller verplaatsen.
 - D Men kan het vee zo sneller van de bergen naar de dalen brengen.
- 3 Tussen 1989 en 1993 zijn er veel nieuwe landen bijgekomen. In welk deel van Europa liggen die landen?
A	in Noord-Europa	C	in West-Europa
B	in Oost-Europa	D	in Zuid-Europa

4 Vaarroutes in Europa

Waar varen de meeste vrachtschepen?

5 Welke van de onderstaande godsdiensten heeft de meeste aanhangers in Europa?

A de islam	C het hindoeïsme
B het christendom	D het jodendom

6 Het centrum van Londen

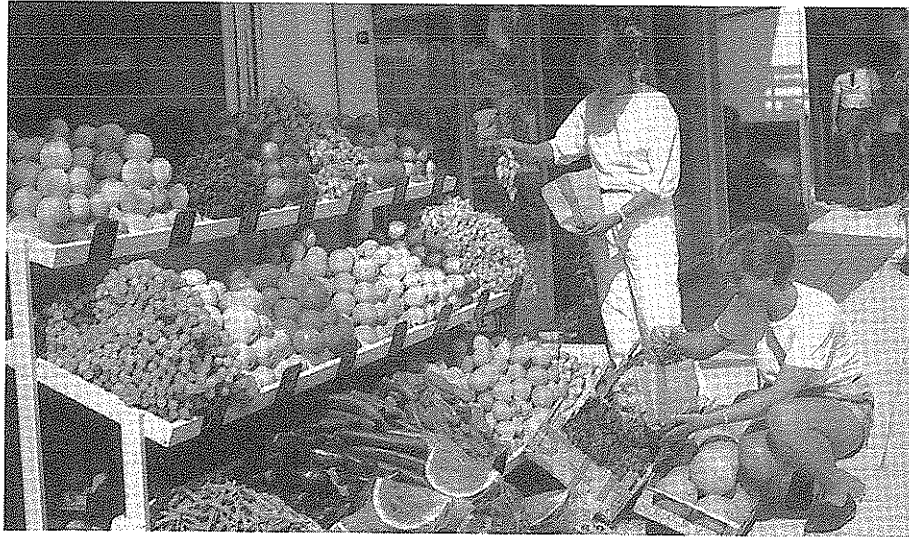

In het centrum van Londen werken veel mensen.
Wat voor mensen zijn dat vooral?

A fabrieksarbeiders	C schippers
B kantoorpersoneel	D taxichauffeurs

7 Wanneer kun je van een land zeggen dat het een democratisch land is?

- A Als in dat land vrije verkiezingen worden gehouden.
- B Als dat land lid is van de Verenigde Naties.
- C Als in dat land een koning of een koningin regeert.
- D Als dat land een sterk leger heeft, maar niet vaak oorlog voert.

Deze groenteman verkoopt druiven, meloenen en perziken.
In welk land groeien deze producten in de buitenlucht?

8.1	in Denemarken	A wel
		B niet
8.2	in Frankrijk	A wel
		B niet
8.3	in Griekenland	A wel
		B niet
8.4	in Ierland	A wel
		B niet
8.5	in Polen	A wel
		B niet
8.6	in Spanje	A wel
		B niet

- 9 In Nederland en Duitsland kregen de fabrieken na 1960 een tekort aan arbeiders. Daarom kwamen er arbeiders uit andere landen.
Uit welke landen kwamen veel van deze arbeiders?

- A uit België en Luxemburg
- B uit Marokko en Turkije
- C uit Polen en Hongarije
- D uit Suriname en Indonesië

- 10 Hieronder lees je vier besluiten. Eén van deze besluiten is door de leiders van de Europese Unie genomen.
Welk besluit zal dat zijn?

- A De huur van woningen in België wordt lager.
- B Er komt een groot pretpark bij Berlijn.
- C Er mag niet meer op haring worden gevisst in de Noordzee.
- D Kleine basisscholen in Nederland moeten sluiten.

- 11 In groep 4 is een nieuwe leerling gekomen. Daarvoor zat ze in Lyon op school.
Welke taal spreekt dit meisje waarschijnlijk?

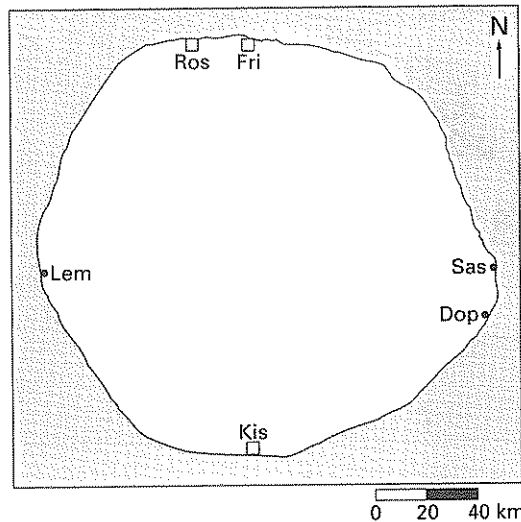
A Duits	C Frans
B Engels	D Italiaans

Waaraan zullen de inwoners van Polen dat vooral merken?

- A De Polen hoeven dan geen belasting meer te betalen.
- B De Polen kunnen dan gemakkelijker in andere landen van de Europese Unie gaan werken.
- C De Polen moeten dan Engels leren spreken.
- D De regering van het land treedt af en Polen krijgt een andere regering.

13

Legenda:

- stad
- dorp

In dit land wordt een spoorlijn aangelegd voor een hoge-snelheidstrein. Deze trein kan 300 km per uur rijden.

Waar zal deze spoorlijn waarschijnlijk worden aangelegd?

- A tussen Ros en Fri
- B tussen Ros en Kis
- C tussen Sas en Dop
- D tussen Sas en Lem

14 Wat is een belangrijk verschil tussen de landbouw in Portugal en in Nederland?

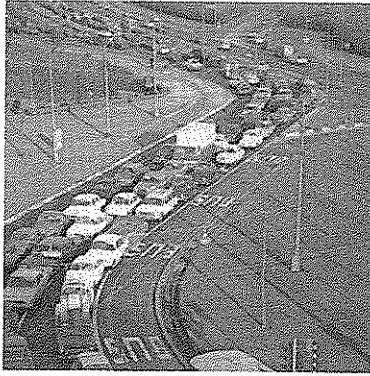
- A In Portugal gebruiken de boeren minder machines.
- B In Portugal werken de boeren harder.
- C In Portugal verdienen de boeren meer.
- D In Portugal zijn de boeren ouder.

15 Op het station van Amsterdam staat de trein naar Parijs klaar voor vertrek.

Wie moeten instappen?

- A de reizigers naar Brussel
- B de reizigers naar Keulen
- C de reizigers naar Kopenhagen
- D de reizigers naar München

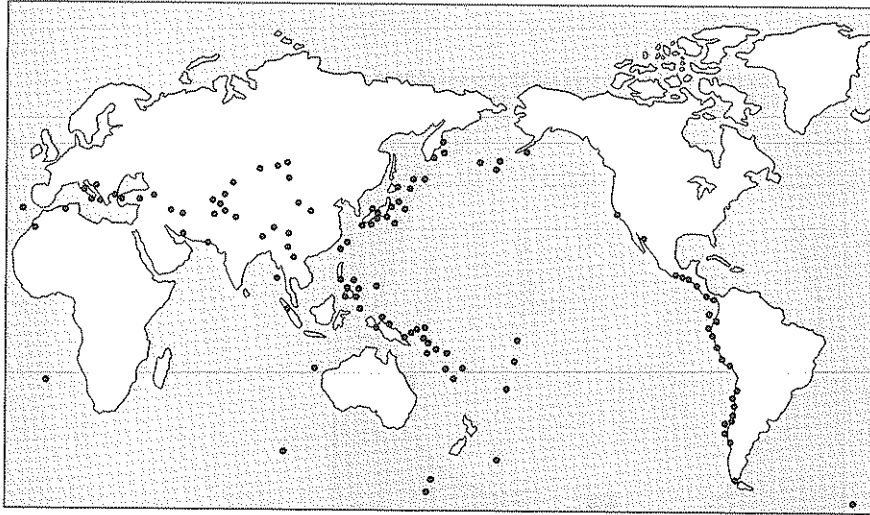
16

Wanneer zijn de meeste files op de grote wegen in Nederland?

- A op dinsdagmorgen om 8.30 uur
- B op woensdagmiddag om 12.30 uur
- C op zaterdagavond om 16.00 uur
- D op zondagavond om 22.00 uur

17 Aardbevingen

Waar komen de meeste aardbevingen voor?

- A in Afrika
- B in Amerika
- C in Australië
- D in Azië

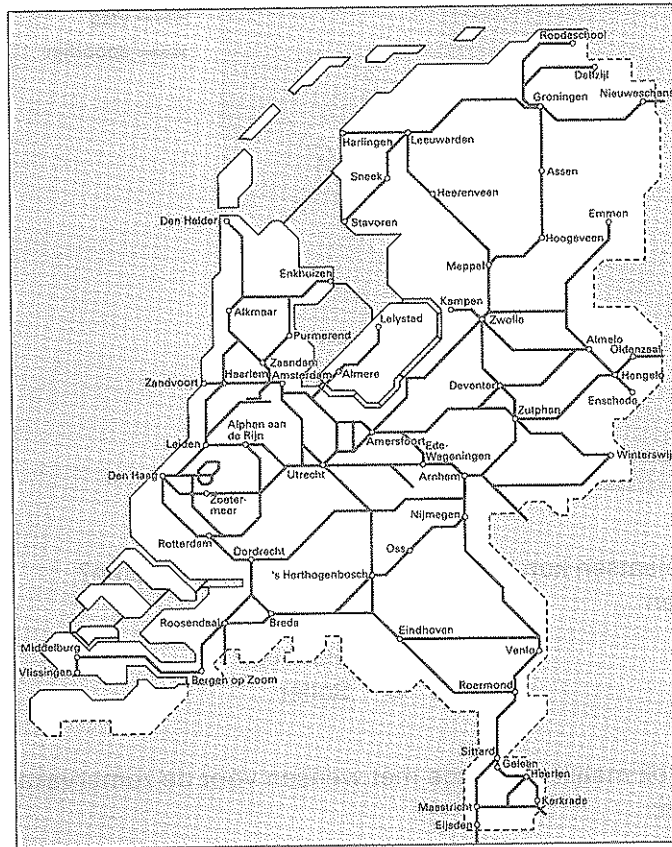
18 Kaart van een deel van Europa uit 1988

Welke plaats werd later de hoofdstad van een apart land?

- A Bratislava
- B Krakow
- C Pécs
- D Salzburg

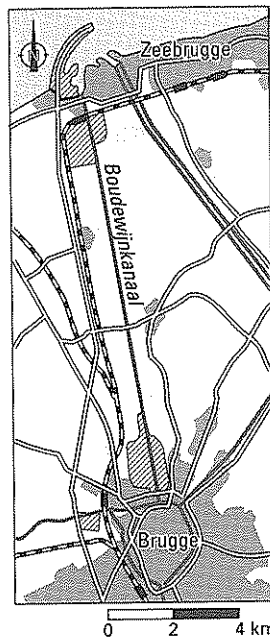
19 Spoorkaart van Nederland

Jan-Dirk uit Utrecht reist met de trein naar Düsseldorf in het Ruhrgebied.
Via welke plaats moet hij reizen?

A via Arnhem	C via Maastricht
B via Groningen	D via Roosendaal

20 Deel van België

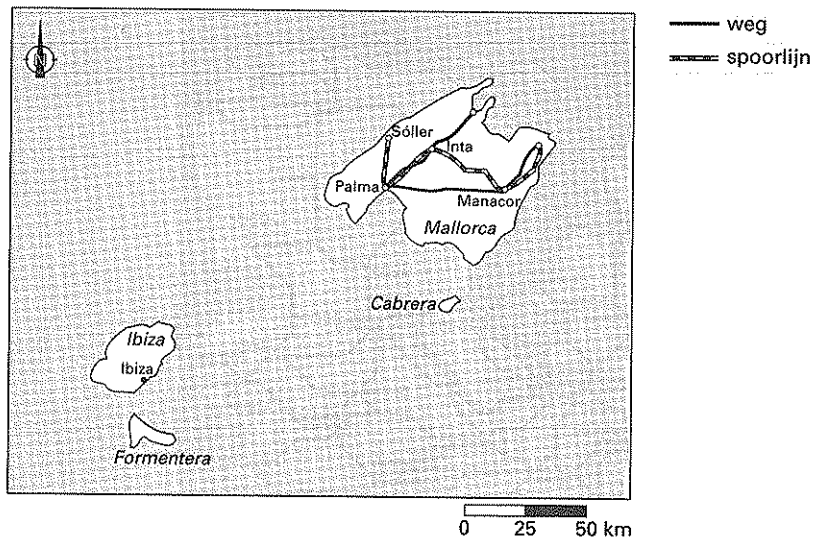

- Legenda:
- woongebied
 - industrieterrein
 - weg
 - spoorweg met station
 - kanaal

Waar zal het Boudewijnkanaal vooral voor worden gebruikt?

A voor de afvoer van vervuild water uit Brugge naar de zee
B voor het vervoer van buitenlandse toeristen naar Brugge
C voor het vervoer van grondstoffen en industrieproducten
D voor het vervoer van mensen die in Zeebrugge wonen en in Brugge werken

21 Balearen (Spanje)

Tussen welke plaatsen kun je het meeste verkeer verwachten?
Tussen Palma en ...

A Ibiza	C Manacor
B Inta	D Soller

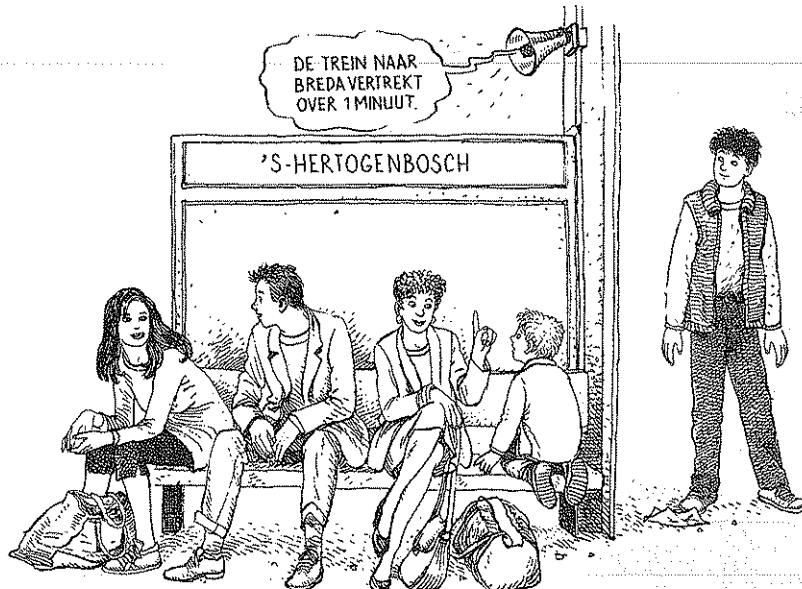
22 De familie de Bok maakt een lijstje met wensen voor de zomervakantie:

- veel bossen;
- niet te warm;
- veel meren;
- niet druk.

Welk land komt het meest in aanmerking?

A België	C Spanje
B Griekenland	D Zweden

23

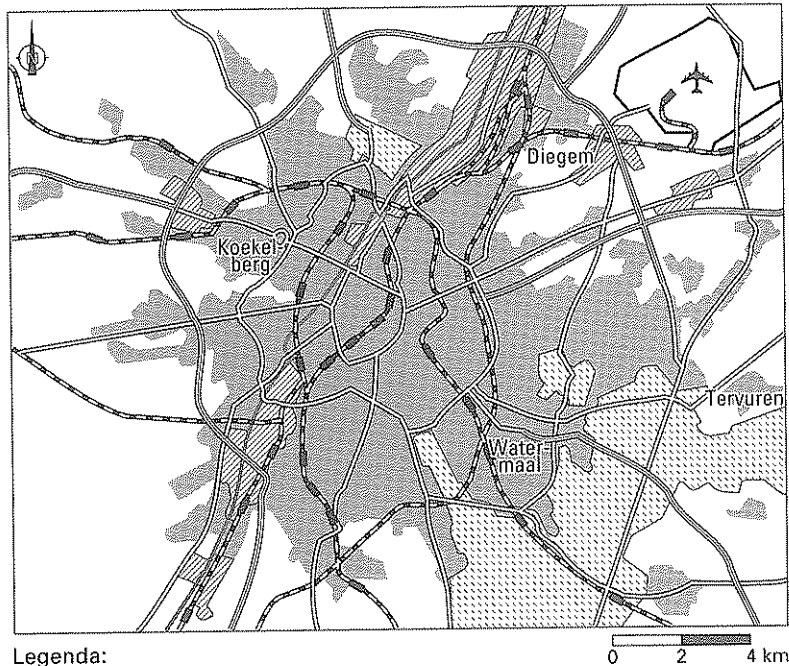

Welke reiziger moet instappen?

De reiziger van 's-Hertogenbosch naar ...

A Amsterdam.	C Tilburg.
B Maastricht.	D Zwolle.

24 Brussel

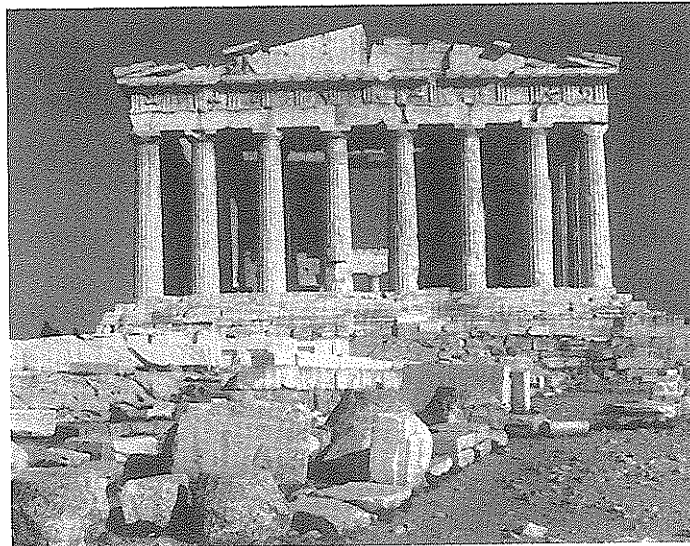

Mevrouw Govers werkt in het centrum van Brussel. Ze zoekt een woning vlakbij het groen. Ook wil ze gemakkelijk met het openbaar vervoer naar haar werk kunnen reizen.

Waar kan mevrouw Govers het best gaan wonen?

A in Diegem	C in Koekelberg
B in Tervuren	D in Watermaal

25 Groeten uit ...

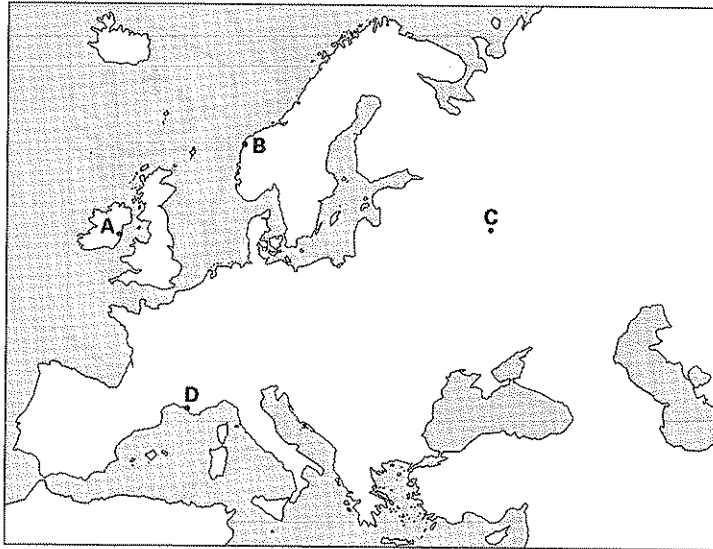
Beste Teun,

Mooi hé. Dit eiland is beroemd om zijn gebouwen uit de oudheid. We hebben er al veel van bezocht. Wel warm hoor, want in de zomer schijnt hier bijna altijd de zon en is het 's middags vaak warmer dan 30 graden.
Groetjes, Peter

Waar is Peter op vakantie?

A in Engeland	C in Portugal
B in Griekenland	D in Zweden

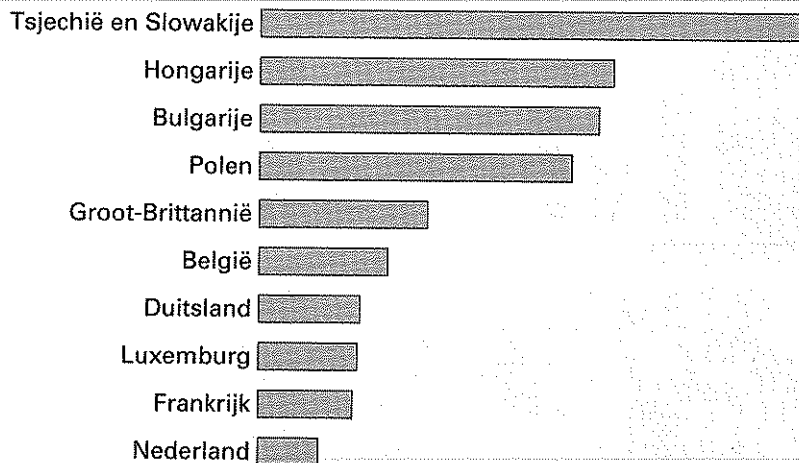
26 Vier steden in Europa

Waar is het in de zomer meestal het warmst?

- 27 Marja heeft een groentewinkel. Ze vertelt:
Vroeger verkocht ik nauwelijks fruit en groenten uit Portugal. De laatste jaren is dat veel meer geworden.
Hoe komt dat vooral?
- A De vliegtuigen die tussen Portugal en Nederland vliegen zijn groter en sneller geworden.
 - B Sinds Portugal lid is van de Europese Unie is de handel tussen die landen gemakkelijker geworden.
 - C Veel mensen gaan naar Portugal met vakantie. Ze willen voortaan thuis ook groente en fruit uit Portugal eten.
 - D Vroeger verbood de regering van Portugal de uitvoer van fruit en groenten.

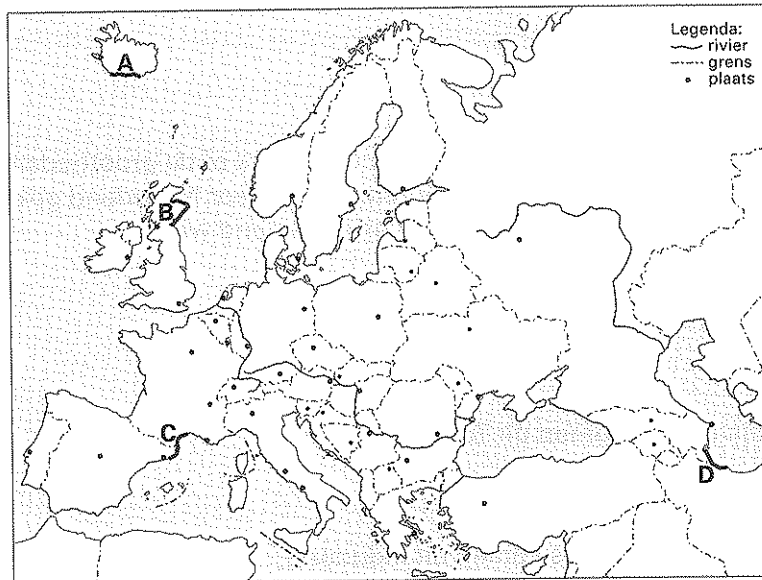
28 Luchtvervuiling in een aantal landen in Europa

In de landen van Oost-Europa is meer milieuvervuiling dan in de landen van West-Europa.

Hoe komt dat vooral?

- A In Oost-Europa rijden meer auto's.
- B In Oost-Europa wonen meer mensen.
- C In Oost-Europa zijn meer oude fabrieken.
- D In Oost-Europa zijn minder bossen.

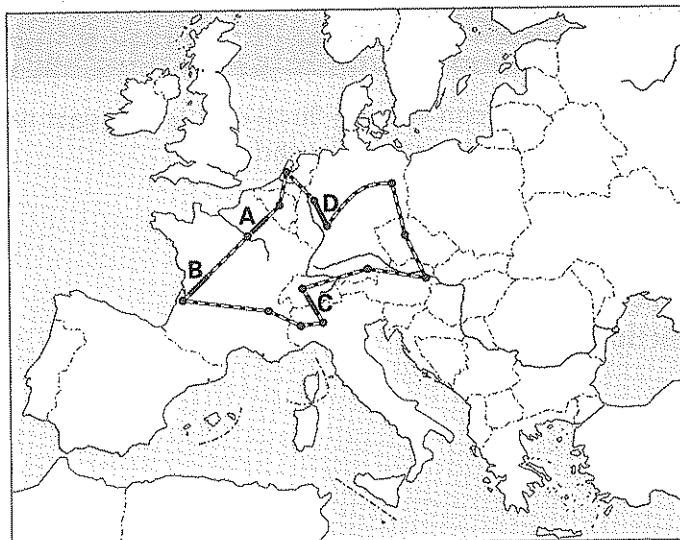

Langs welke kust zijn de meeste campings?

30 Tijdens de vakantie maakt de familie Van Beek deze foto.

Op welk deel van de reis kan de familie deze foto genomen hebben?

Geschiedenis

- 1 Van een aantal kinderen hieronder zijn de ouders of de grootouders in een ander deel van de wereld geboren. Ze zijn naar Nederland gekomen toen hun geboorteland een kolonie van Nederland was. Voor welke kinderen geldt dat?
- 1.1 Achmed: zijn ouders komen uit Tunesië.
A wel
B niet
- 1.2 Omar: zijn ouders komen uit Turkije.
A wel
B niet
- 1.3 Sonja: haar grootouders komen uit Indonesië.
A wel
B niet
- 1.4 Willie: zijn ouders komen uit Suriname.
A wel
B niet

2

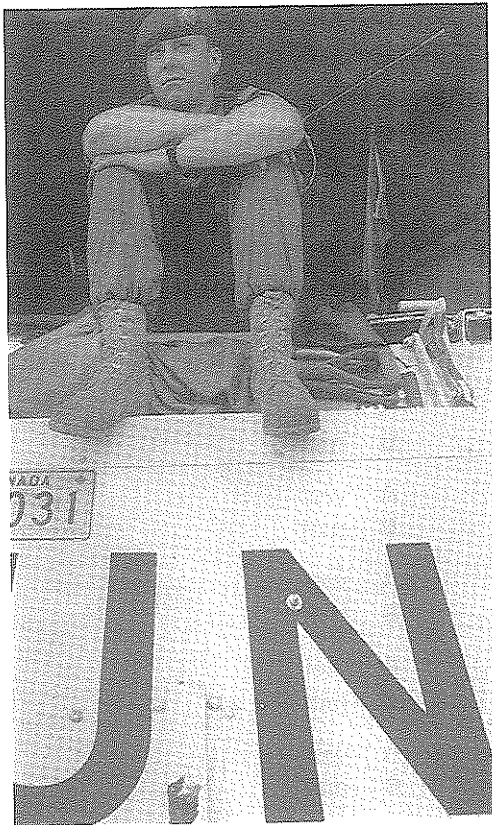

Jan van Dam is vader geworden van een flinke dochter. Hij gaat naar het gemeentehuis, want hij moet haar laten inschrijven.

Bij welk loket moet hij zijn?

- A bij het loket Burgerlijke stand
B bij het loket Gemeentewerken
C bij het loket Onderwijs
D bij het loket Sociale zaken

3 Soldaten van de Verenigde Naties in actie

In verschillende landen zijn soldaten van de Verenigde Naties actief. Wat is vooral hun taak?

- A Ze leren de bevolking van een land hoe ze vliegvelden en wegen moeten aanleggen.
- B Ze leren de soldaten in een land hoe ze moeten omgaan met de moderne wapens.
- C Ze proberen te helpen bij het stichten van vrede in een land waar oorlog is.
- D Ze proberen te helpen bij het verzorgen van gewonden in een land waar oorlog is.

4 Uit een jeugdboek:

Hij hoefde niet lang te wachten. In de verte klonk hoefgetrappel. Uit oostelijke richting kwam een ridder in harnas aanrijden. Ewoud kon hem goed onderscheiden. Hij was gekleed in een zwarte maliënkolder en een zwart schild hing aan zijn arm, grijs was zijn paard en zwart zijn helm met neergeslagen vizier.

In welke tijd speelt dit verhaal?

A in de Gouden Eeuw	C in de prehistorie
B in de middeleeuwen	D in de tijd van Napoleon

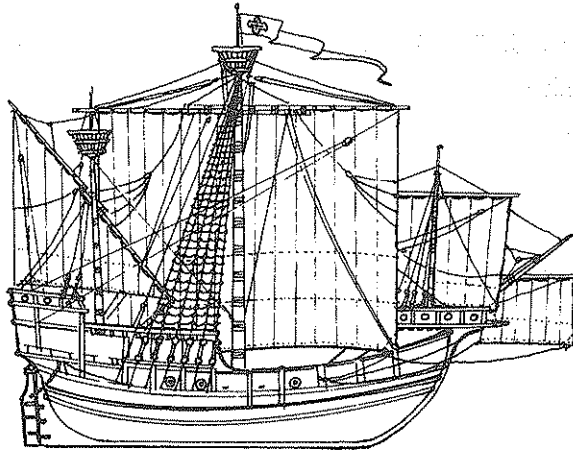
- 5 Drie kinderen vragen zich af hoe de mensen van nu iets te weten zijn gekomen over het leven van de mensen in de prehistorie in Europa.
- Lars : *Ze hebben bij opgravingen sporen in de grond gevonden.*
- Mark : *Germaanse geschiedschrijvers hebben hierover geschreven.*
- Suze : *Mensen uit de prehistorie hebben op sommige grotwanden tekeningen gemaakt.*

Wie hebben gelijk?

A Lars en Mark	C Mark en Suze
B Lars en Suze	D alle drie

- 6 Iedere belangrijke plaats in het Romeinse rijk had een badgebouw (therm). De Romeinen verwarmden hiervan de vloer en het water. Hoe deden ze dat?
- A Ze legden hete kruiken op de vloeren en in het water.
 - B Ze lieten hete lucht door buizen onder de vloeren stromen.
 - C Ze maakten gebruik van zonne-energie.
 - D Ze stookten grote vuren in de badzalen.
- 7 Op belangrijke punten bouwden de Romeinen legerkampen in ons land. Rondom zo'n legerkamp ontstond later vaak een hele stad. Welke steden zijn uit Romeinse legerkampen ontstaan?
7.1 Amsterdam	A wel
	B niet
7.2 Groningen	A wel
	B niet
7.3 Leeuwarden	A wel
	B niet
7.4 Maastricht	A wel
	B niet
7.5 Nijmegen	A wel
	B niet
7.6 Utrecht	A wel
	B niet
- 8 De graaf of hertog die voor Karel de Grote een stuk land bestuurde, had allerlei taken. Hij moest belastingen innen, misdadigers straffen en wegen aanleggen. Hoe wist Karel de Grote of de graven (meer dan 500 in Europa) hun werk goed deden?
- A De graven stuurden hun boekhouding elk jaar op naar Karel de Grote.
 - B De monniken in de kloosters gaven hem de nodige informatie.
 - C Elke maand vergaderden alle graven en hertogen in Parijs over de gang van zaken.
 - D Hij benoemde speciale mensen die de graven en hertogen controleerden.
- 9 Hieronder staat een gedeelte van een stadswet uit ca. 1450.
- Vanaf heden geeft het stadsbestuur iedere poorter geld om zijn strodak te vervangen door een pannendak.*
- Waarom wilde het stadsbestuur zo graag, dat strodaken vervangen werden door pannendaken?
- A Omdat het stadsbestuur ervoor moest zorgen dat de steenbakkers voldoende werk hadden.
 - B Omdat het stadsbestuur gebrek had aan stro voor de dieren.
 - C Omdat het stadsbestuur het brandgevaar wilde verminderen.
 - D Omdat het stadsbestuur teveel geld uitgaf aan het repareren van lekkende daken.

- 10 In 1566 brak in de Zuidelijke Nederlanden een opstand uit, waarbij veel kerken verwoest werden (de Beeldenstorm).
Wie zijn met deze opstand begonnen?
- A Edelen, omdat ze zo vaak op kruistocht moesten.
 - B Monniken die protesteerden tegen de rijkdommen van de kerk.
 - C Protestantse burgers die genoeg hadden van de honger en strenge godsdienststraffen.
 - D Spaanse soldaten die geen loon hadden gekregen.
- 11 Na de ontdekking van Amerika in 1492 trokken vele Spanjaarden voor nieuwe ontdekkingsreizen naar dit werelddeel.
Welke gevolgen had dit voor de Indianen die daar woonden?
- A Ze leerden van de Spanjaarden nieuwe methoden om het land te bewerken.
 - B Ze vluchtten massaal naar Noord-Amerika.
 - C Ze werden bondgenoten van de Spanjaarden en vochten mee in het Spaanse leger.
 - D Ze werden gedood of werden gedwongen in zilvermijnen en op plantages te werken.
- 12 Omstreeks 1450 werden producten uit Azië (bijvoorbeeld China en Indië) voornamelijk over land vervoerd. Dat werd steeds onveiliger. Daardoor werden deze producten in Europa steeds schaarser en duurder.
Hoe losten de Europeanen dit probleem op?
- A Zij gingen zelf de producten in Europa verbouwen.
 - B Zij haalden deze producten nu uit andere gebieden, zoals Amerika.
 - C Zij probeerden een zeeweg naar Indië te vinden.
 - D Zij stuurden legers die de transporten bewaakten.
- 13 In de middeleeuwen ontstonden veel steden in Nederland.
Geef aan welke zaken in de meeste middeleeuwse steden aanwezig waren.
13.1 een kerk	A wel
	B niet
13.2 flatgebouwen	A wel
	B niet
13.3 een stadspoort	A wel
	B niet
13.4 riolering	A wel
	B niet
13.5 stadsverlichting	A wel
	B niet
13.6 waterleiding	A wel
	B niet

In welke van de onderstaande periodes was dit soort schepen in ons land te zien?

1	2	3	4
1500 v.Chr.	750 v.Chr.	0	750 1500

- A in periode 1
B in periode 2

- C in periode 3
D in periode 4

15 Uitzicht vanaf de haven op de stad Menton (Frankrijk)

In de middeleeuwen hadden veel steden belangrijke havens. Wat voor schepen kwamen in de middeleeuwen vooral in die havens?

- A handelsschepen
B oorlogsschepen

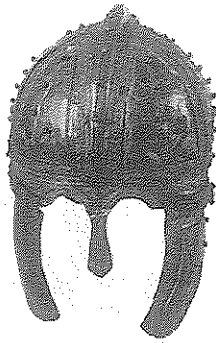
- C passagiersschepen
D plezierboten

16 In de Gouden Eeuw (1600-1700) was ons land erg welvarend. Waaraan had Nederland deze welvaart vooral te danken?

- A aan de handel
B aan de industrie

- C aan de landbouw
D aan de schilderkunst

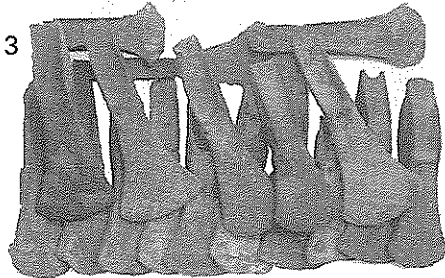
17 1

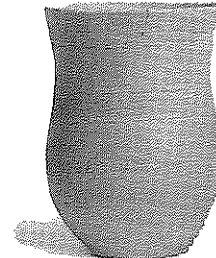
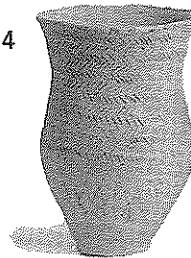
2

3

4

Bij opgravingen in Nederland zijn veel voorwerpen in de bodem gevonden.

Op welk plaatje zie je voorwerpen die van de Romeinen afkomstig kunnen zijn?

17.1 plaatje 1

- A wel
B niet

17.2 plaatje 2

- A wel
B niet

17.3 plaatje 3

- A wel
B niet

17.4 plaatje 4

- A wel
B niet

18 Hoe kwam het dat er in Europa tussen 1200 en 1500 veel steden ontstonden?

- A De edelen lieten deze steden bouwen als woonplaatsen voor hun personeel.
B De gelovige christenen wilden allemaal bij elkaar wonen rondom een grote kerk.
C De mensen gingen bij elkaar wonen op plaatsen waar veel geld te verdienen was met de handel.

19 Na de ijstijden begon het steeds warmer te worden. Grote gebieden veranderden in moerassen. Hier gingen mensen wonen. We noemen ze moerasbosjagers.

Op welke dieren hebben deze mensen gejaagd?

19.1 op bevers

- A wel
B niet

19.2 op dinosaurussen

- A wel
B niet

19.3 op eenden

- A wel
B niet

19.4 op mammoeten

- A wel
B niet

20

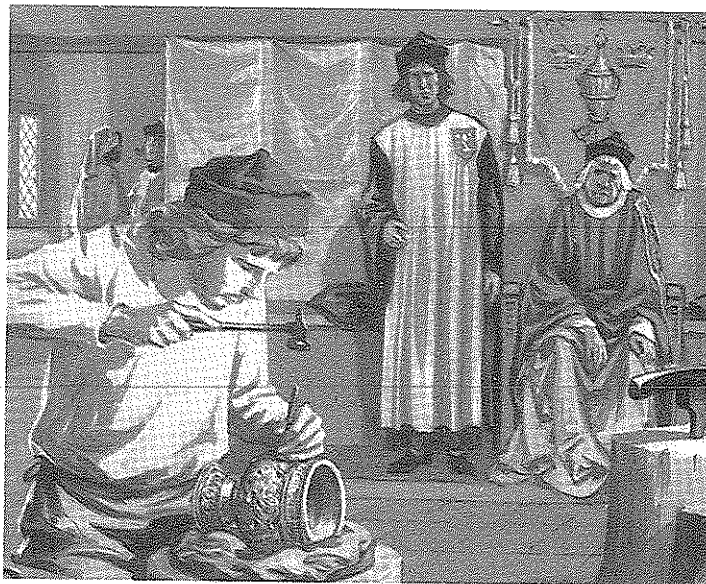

Hier zie je een middeleeuwse jongen die les krijgt in het vechten met een lans.

Wie kregen in de middeleeuwen op deze manier les?

- A Alle kinderen die naar school gingen.
- B De jongens die in militaire dienst moesten.
- C De jongens die lid werden van een sportvereniging.
- D De zonen van een kasteelheer.

21

Deze jongeman uit de middeleeuwen doet een soort examen.

Waartoe zal hij worden toegelaten als zijn werkstuk wordt goedgekeurd?

A tot de ridderstand	C tot een klooster
B tot een gilde	D tot een universiteit

- 22 De WIC was een handelsvereniging uit de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De WIC legde in Amerika plantages aan voor de verbouw van suikerriet.

Wie werkten er vooral op die plantages?

- A Boeren die uit Nederland emigreerden.
- B Nederlanders die waren veroordeeld tot dwangarbeid.
- C Spaanse soldaten die door de Nederlanders gevangen waren genomen.
- D Zwarte slaven die daarvoor speciaal uit Afrika waren gehaald.

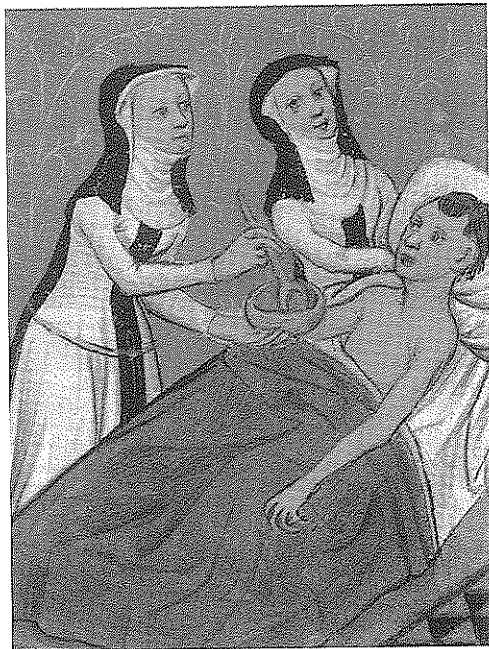
- 23 Rond 1500 veranderde er veel in het geloof in West-Europa. Veel mensen waren niet meer gehoorzaam aan de paus in Rome. Ze noemden zich hervormden of protestanten. Wie waren de nieuwe leiders van veel van deze mensen?
A Barentsz en Heemskerk	C Hals en Rembrandt
B Cats en Vondel	D Luther en Calvijn

24 Buitenhuis aan de Vecht en theekoepel

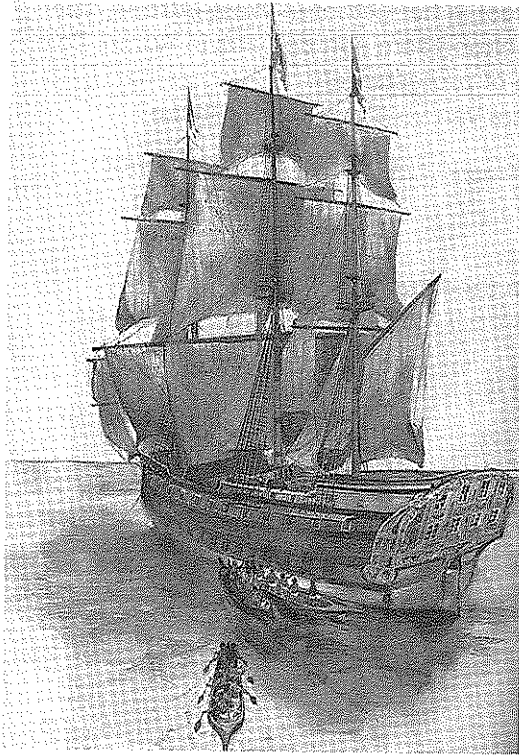
Langs de Vecht in Utrecht staan veel mooie oude huizen met in de tuin vaak een gebouw waar men thee kon drinken. Wie hebben deze huizen daar laten bouwen?

A Amsterdamse kooplieden (1700-1800)
B De Noormannen (800-1200)
C Hollandse ridders (1000-1100)
D Romeinse legeraanvoerders (300-400)
- 25 Verzorgen van een zieke in de middeleeuwen

Wie zie je hier aan het werk?

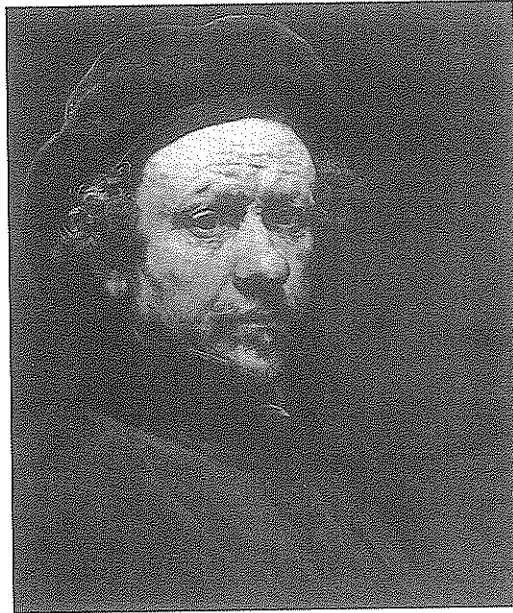
A edelvrouwen van een kasteel	C nonnen uit een klooster
B horige boerinnen	D vrouwen van rijke kooplieden

Hieronder staan enkele uitspraken over het leven aan boord van een schip dat in de Gouden Eeuw (1600-1700) naar Indië voer om handelswaar te halen.

Welke uitspraken zijn juist?

- 26.1** Alleen bekwame en ervaren zeelieden mochten mee op zo'n tocht.
A juist
B niet juist
- 26.2** De kapitein was ook rechter. Hij deelde zonodig straffen uit.
A juist
B niet juist
- 26.3** Door gebrek aan verse groenten en fruit werden veel zeelieden ziek.
A juist
B niet juist
- 26.4** Iedere matroos had een eigen hut.
A juist
B niet juist
- 26.5** Op zondag werd er niet gevaren. Dat was een verplichte rustdag.
A juist
B niet juist

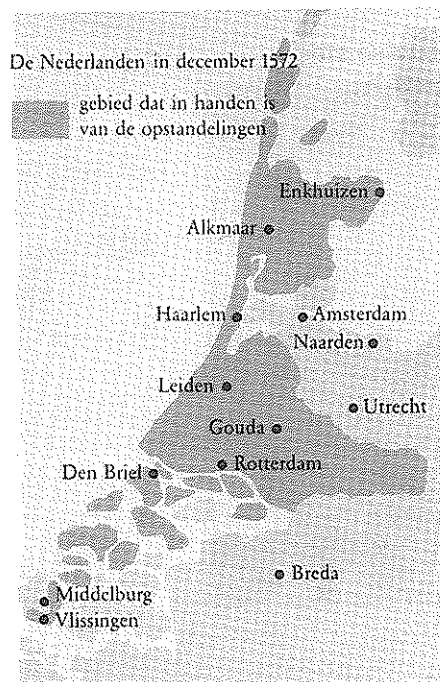

Dit is een portret van de beroemdste Nederlandse schilder uit de Gouden Eeuw.

Wie is deze schilder?

Antwoord: _____

28 De Nederlanden in december 1572

Dit is een kaartje over de 80-jarige oorlog (1568-1648). Het geeft aan welk gebied in handen is van de opstandelingen.

Wie worden bedoeld met 'de opstandelingen'?

- A Boeren die in opstand kwamen tegen de macht van hun grootgrondbezitters.
- B Aanhangers van prins Willem van Oranje die zich verzetten tegen de koning van Spanje.
- C Ontevreden arbeiders die in actie kwamen voor hogere lonen.
- D Ontevreden studenten en scholieren die wilden dat de leerplicht werd afgeschaft.

29 Bladzijde uit een middeleeuws boek

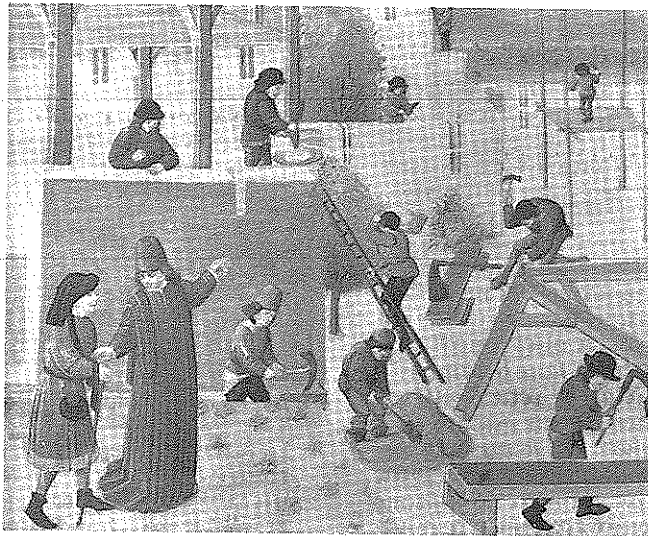

In de middeleeuwen werden boeken met de hand geschreven en overgeschreven.

Waar waren in de middeleeuwen de meeste boeken te vinden?

A in boekwinkels	C in kloosters
B in kastelen	D in musea

30 Een huis bouwen in een middeleeuwse stad

Wie zijn hier aan het werk?

A ambachtslieden van een gilde	C monniken van een kloosterorde
B kooplieden uit een stad	D soldaten van een leger

1. The first part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the integrity of the financial system and for the ability to detect and prevent fraud. The text notes that without reliable records, it would be impossible to verify the accuracy of financial statements or to identify any discrepancies.

2. The second part of the paper focuses on the role of internal controls in ensuring the reliability of financial information. It describes how internal controls are designed to prevent errors and fraud by establishing a system of checks and balances. The text highlights that internal controls are not just a set of rules, but a dynamic system that evolves with the needs of the organization.

3. The third part of the paper discusses the importance of transparency and accountability in financial reporting. It argues that transparency is key to building trust with stakeholders and that accountability is necessary to ensure that those responsible for financial reporting are held to account. The text suggests that transparency and accountability are not just ethical considerations, but also practical necessities for the success of any organization.

1. The first part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the integrity of the financial system and for the ability to detect and prevent fraud. The text notes that without reliable records, it would be impossible to verify the accuracy of financial statements or to identify any discrepancies.

2. The second part of the paper focuses on the role of internal controls in ensuring the reliability of financial information. It describes how internal controls are designed to prevent errors and fraud by establishing a system of checks and balances. The text highlights that internal controls are not just a set of rules, but a dynamic system that evolves with the needs of the organization.

Natuur

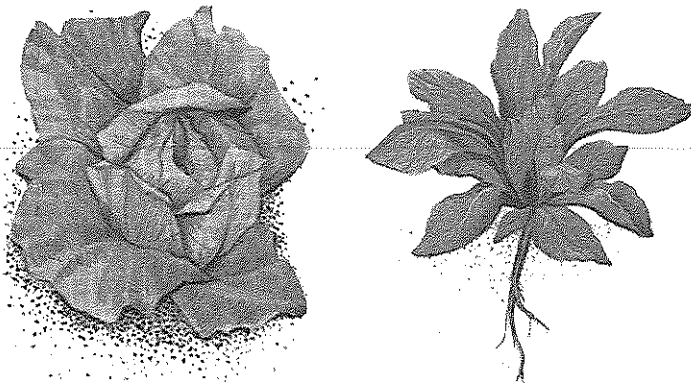
1 Een gedeelte uit het schilderij 'De Aardappeleters' van Vincent van Gogh

Vroeger aten mensen nogal eens uit dezelfde pan.
Wat voor ziektes kwamen daardoor meer voor?

- A besmettelijke ziektes
- B erfelijke ziektes
- C voedselvergiftiging

2

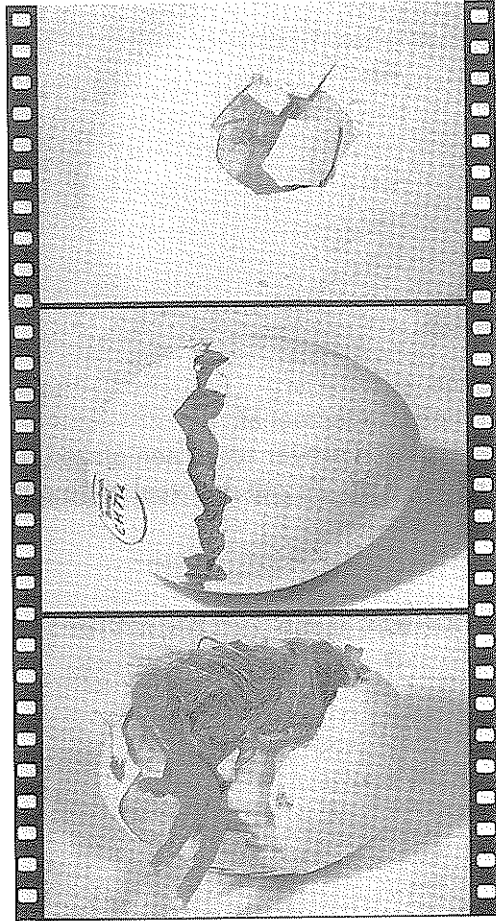
Hierboven zie je twee planten die we eten.
Welke delen van deze planten eten we?

A de bladeren	C de stengels
B de knollen	D de wortels

3 Johan en Peter kijken naar een weiland waarin koeien en stieren grazen. Johan: 'Stieren kunnen ook uiers hebben.' Peter: 'Koeien kunnen ook horens hebben.' Wie heeft er gelijk?

A alleen Johan	C beiden
B alleen Peter	D geen van beiden

4

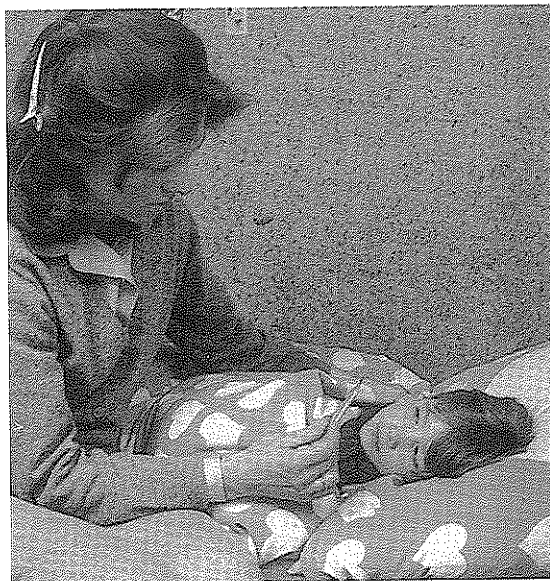

Een kippe-ei is vrij stevig. Toch lukt het een kuiken om zelf uit het ei te komen.

Hoe maakt een kuiken de stevige schaal kapot?

- A Het kuiken gaat met zijn vleugels bewegen.
- B Het kuiken haalt diep adem waardoor het groter wordt.
- C Het kuiken schuurt met zijn eitand tegen de schaal.
- D Het kuiken trappelt met zijn poten.

5

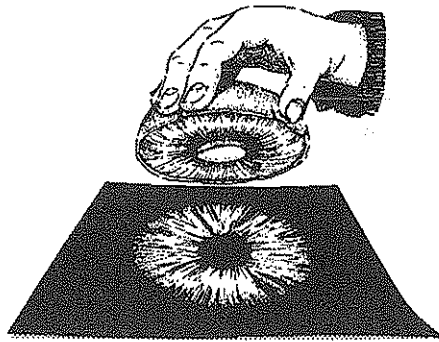

Linda is ziek. Ze heeft koorts.

Welke temperatuur kan de thermometer aangeven?

A 34 graden	C 42 graden
B 39 graden	D 45 graden

6

Marlies doet het volgende proefje.

- 1 Ze snijdt de hoed van een rijpe paddestoel af.
- 2 De hoed legt zij op een vel papier. Hierover zet zij een glazen pot.
- 3 Na een paar dagen tilt ze de hoed op. Ze ziet dan veel witte puntjes op het papier.

Wat zijn deze puntjes?

A sporen	C zaden
B stuifmeel	D zandkorrels

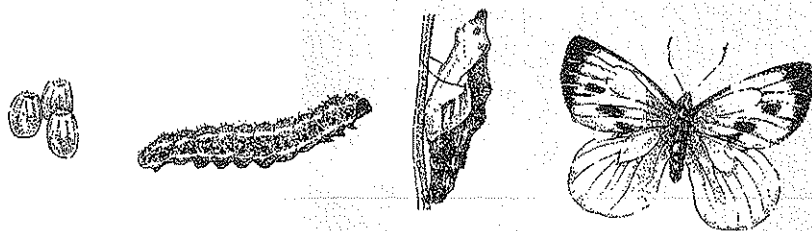
7

Deze bij heeft speciale korfjes op de achterpoten.
Wat verzamelt de bij hierin?

A bijenwas	C planteluisen
B dauwdruppels	D stuifmeel

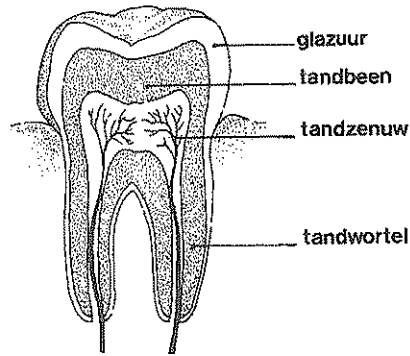
8

Dieren kunnen zich voortbewegen, verdedigen, voeden en voortplanten.
Welke zin kun je het beste bij deze tekeningen schrijven?

- A Koolwitjes kunnen zich voortbewegen.
- B Koolwitjes kunnen zich verdedigen.
- C Koolwitjes kunnen zich voeden.
- D Koolwitjes kunnen zich voortplanten.

- 9 Als je een gaatje in je tand hebt, boort de tandarts je tand een beetje uit. Als hij daarmee bezig is, voel je pijn in je tand. Welk deel geeft de pijn door aan je hersenen?

A de tandwortel	C het glazuur
B de tandzenuw	D het tandbeen

- 10 De moeder van Anneke is nog maar pas in verwachting. Welk deel van haar moeders lichaam zal de komende maanden sterk gaan groeien?

A de baarmoeder	C de maag
B de eierstokken	D de vagina

11

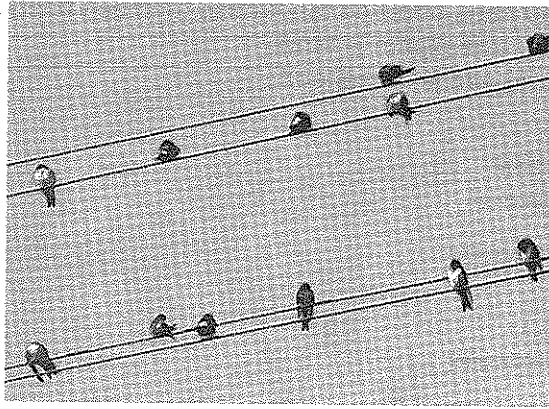
In het voorjaar is dit verkeersbord regelmatig te zien. Het waarschuwt weggebruikers voor overstekende kikkers en padden. Waar zijn deze padden naar op zoek?

A naar de wegberm	C naar een weiland
B naar een waterplas	D naar struikgewas

- 12 De wasmachine doet het niet meer. Op het verwarmingselement heeft zich overal kalk afgezet. Waar komt die kalk vandaan?

A uit de lucht	C uit het wasgoed
B uit de stroomdraden	D uit het water

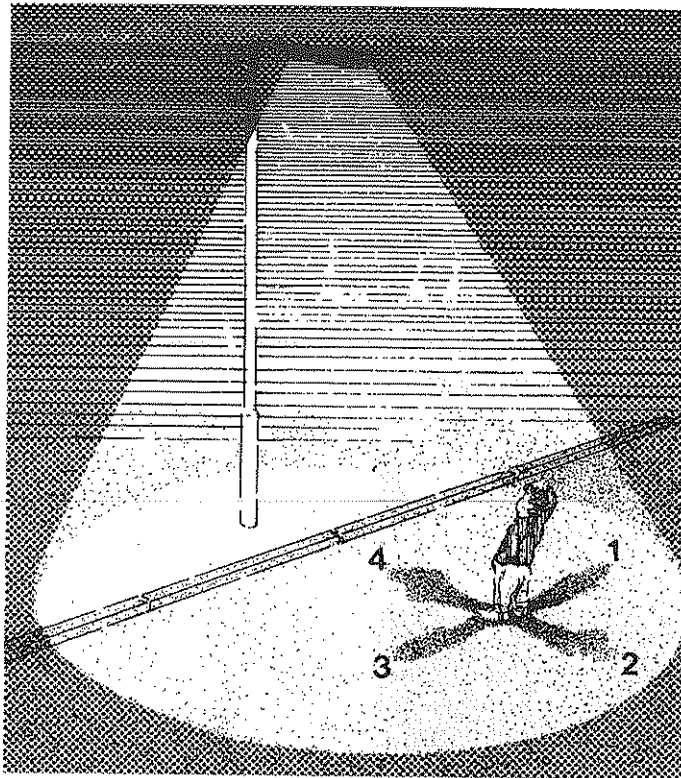
13

Voor mensen zijn hoogspanningsdraden levensgevaarlijk.
Waarom hebben deze vogels geen last van elektriciteit?

- A De vogels hebben veren.
- B De vogels kunnen snel vliegen.
- C De vogels maken geen contact met de grond.
- D De vogels zijn veel kleiner dan mensen.

14

Bart staat 's avonds onder het licht van een lantaarn.
Welke schaduw is goed getekend?

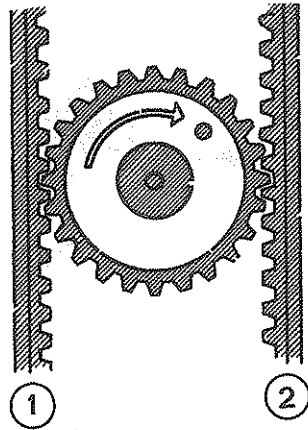
A schaduw 1	C schaduw 3
B schaduw 2	D schaduw 4

15 Moeder is in de keuken aan het strijken. Plotseling valt in een deel van het huis het licht uit.

Wat is er waarschijnlijk gebeurd?

- A Alle elektriciteitsdraden zijn doorgebrand.
- B Alle schakelaars zijn kapot gegaan.
- C Een smeltzekering is kapot gesprongen.
- D Er is een storing in het elektriciteitsnet.

16

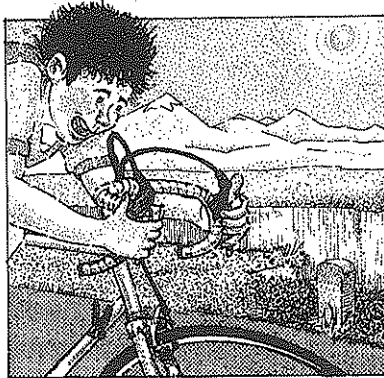

Aan beide zijden van het tandwiel zit een tandheugel. Je draait het wiel naar rechts.

In welke richting bewegen de tandheugels?

- A 1 naar boven, 2 naar beneden C beide naar boven
B 2 naar boven, 1 naar beneden D beide naar beneden

17

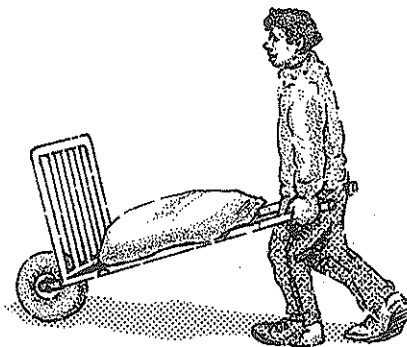

Wilko komt met zijn racefiets een berg af fietsen. Wanneer hij beneden is, voelt hij aan de velgen van zijn fiets. Hij merkt dat ze warmer zijn geworden.

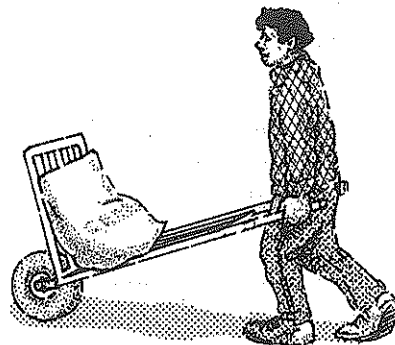
Hoe komt dat?

- A door de zon
B door het remmen
C door het warme wegdek

18

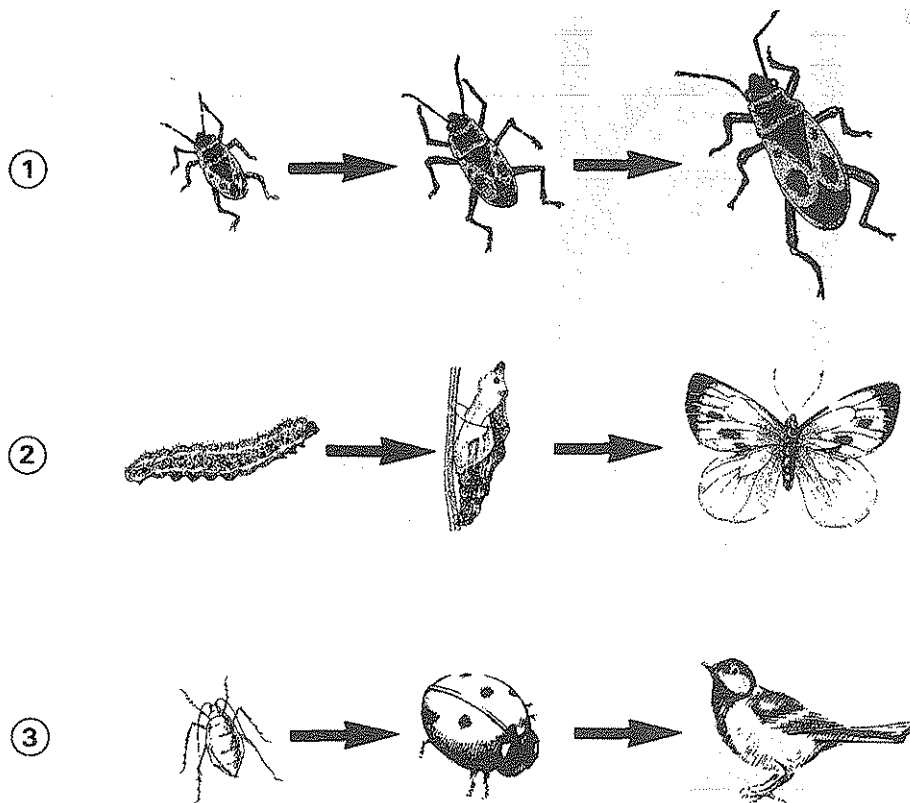
Henk

Frits

Henk en Frits vervoeren allebei dezelfde hoeveelheid cement. Op welke manier kun je een zak cement het beste vervoeren?

- A zoals Henk het doet
B zoals Frits het doet
C het maakt geen verschil

Hier zie je drie rijtjes met tekeningen.

Welk rijtje is een voorbeeld van een voedselketen?

- A alleen rijtje 1
B alleen rijtje 2
C alleen rijtje 3
D alle rijtjes
- 20 Het natuurgebied Asselse Veld bestaat uit heide met vennen. Er komen heel veel padden voor. De vennen zijn voor de padden erg belangrijk. Waarom?
Ze hebben water nodig om ...
- A voldoende te kunnen drinken.
B voldoende te kunnen eten.
C zich voor vijanden te verbergen.
D zich voort te planten.
- 21 Vlinders zijn in Nederland bedreigd. Om vlinders te redden moeten sommige planten beschermd worden. Waarom zijn planten belangrijk voor de vlinders?
- A Rupsen voeden zich met bladeren.
B Rupsen voeden zich met nectar.
C Vlinders voeden zich met luizen.
D Vlinders voeden zich met zaden.
- 22 Fruitteler Kroon heeft een grote boomgaard met kersenbomen. In het voorjaar bestelt hij bij een imker een paar bijenvolken. Waarom doet de fruitteler dat?
- A Hij wil de bijen de boomgaard laten bewaken.
B Hij wil de bloemen laten bestuiven.
C Hij wil de luizen bestrijden.
D Hij wil vogels weg houden.

- 23 Guido heeft in zijn tuin een compostbak staan. Hij heeft de compostbak zo gemaakt, dat er makkelijk lucht in kan komen. Waarom is dat belangrijk?
- A De lucht is belangrijk voor de vertering van het afval.
 - B De lucht zorgt ervoor dat de temperatuur laag blijft.
 - C Door de lucht blijft ongedierte uit de compostbak.
 - D Door de lucht verroesten ijzerdeeltjes snel.

24

Hier zie je een kaart uit een kwartetspel. Het onderste woord is niet zichtbaar.

Welk woord kan hier gestaan hebben?

- A bladluis
 - B lieveheersbeestje
 - C pissebed
 - D sprinkhaan
- 25 Zure regen vervuult het milieu. Daar moet iets aan gedaan worden. Wat helpt tegen de zure regen?
- A filters plaatsen op schoorstenen van fabrieken
 - B geen tropisch hardhout kopen
 - C volkorenbrood eten
 - D wasmiddelen zonder fosfaat gebruiken
- 26 Een gedeelte van het jaar zijn eekhoorns druk bezig met het verzamelen van zaden. Ze verstoppert die in de grond. Wanneer doen eekhoorns dat?
- A in het voorjaar
 - B in de zomer
 - C in het najaar
 - D in de winter

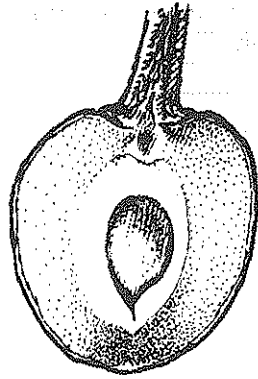
27

Tijdens een excursie laat de natuurgids een oorworm zien. "Kijk", zegt hij, "deze diertjes leven op de grond en kunnen goed tegen de kou. Je kunt duidelijk zien dat het een insect is."

Waaraan is dat te zien?

- A De oorworm heeft een achterlijf dat uit ringen bestaat.
- B De oorworm heeft een tang aan zijn achterlijf.
- C De oorworm heeft twee voelsprieten.
- D De oorworm heeft zes poten.

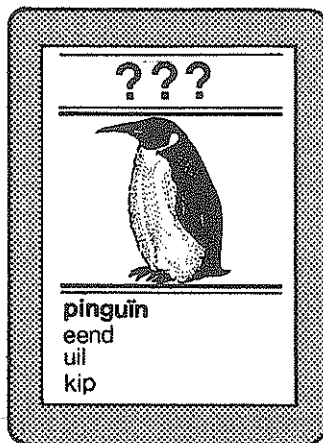

Deze bes is doorgesneden. Je kunt nu goed zien dat het zaad omgeven wordt door vruchtvlees.

Waarom zit er veel vruchtvlees rond het zaad?

- A Het vruchtvlees beschermt het zaad tegen het zonlicht.
- B Het vruchtvlees beschermt het zaad wanneer de bes van de boom valt.
- C De bessen worden dan gegeten door dieren, zodat de zaden verspreid worden.
- D De zaden blijven droog wanneer het regent.

29

Hierboven is een kaart van een kwartetspel afgebeeld.
Welke naam zal dit kwartet hebben?

- A amfibieën
- B reptielen
- C vogels
- D zoogdieren

- 30 Soms raken pasgeboren zeehonden hun moeder kwijt. Als ze gevonden worden, gaan ze naar een opvangcentrum voor zeehonden. Ze zijn nog niet in staat om voor zichzelf te zorgen.
Waarom niet?

- A Het zijn vleeseters.
- B Het zijn warmbloedige dieren.
- C Het zijn zeedieren.
- D Het zijn zoogdieren.

